

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 80 K, féltre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.”

Szemle.

Hát most már igazán úgy volnánk, mint az a bizonyos előkelő idegen, aki, hogy a kislóbástól megmeneküljön, megáll az ajtó-küszöbön, egyik lábával kinn, a másikkal bent. Olyan sekínn-sebenn lévő módon vagyunk, amikor azt olvassuk, hogy a mi nevünkben, a „keresztény magyarság” nevében, Kornfeld Pál báró, a Magyar Általános Hítelbank igazgatója tárgyal Párisban a nagy francia pénzcsoportok vezetőivel bizonyos kölcsönök miatt, melyeknek befejezése után Londonba utazik. Ugyan-
esak Párisba érkezett ez ügyben „Madarassy Beck Gyula báró”, a Magyar Jelzőlog Hítelbank elnöke is, ahol francia pénzemberekkel és a francia pénzügyminisztériummal tárgyal. A legközelebbi napokban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank megbízásából „Weisz Fülöp” elnök pénzügyi tárgyalások folytatása végett szintén Párisba érkezik. Ezek mind zsidók. Az ebadtűt, pedig azt hittük, hogy keresztény kormányzatunk van! No lám, lám! Most már igazán nem tudjuk, melyik lábunkon állunk! A bal vagy a jobb lábón?

Az Istenverte liberális korszakában vakságunkban nem is sokat törődünk az azzal, hogy egy-egy zsidó fölcserélte a nevét jó samatos, magyarhangsáru névvel. Pedig a zsidó meg a személynevek használatából is üzletet csinált: nagyobb vállalatok élére rendszeresen valamely nagyobb becsben és tiszteltetben álló főnemesi nevet szerez meg elszegényedett tulajdonosától és annak a firmája alatt üzérkedik. A zsidó kereskedő nagy üzletember, csak akkor magyarosítja meg a nevét, ha a saját nevét már teljesen kihasználta s emiatt újabb, jövedelmezőbb cégére van szüksége. Így a zsidók ősi, jóhangzású neveinket sorban mind felöltve és kihasználva, lassanként azon vetjük észre magunkat, hogy neveinkkel együtt önmagunkat is teljesen lejárattak a művelt külföld előtt.

A múlt hőbortjának, örült internacionalistáinak a hazaszeretetről meghatóan szép jelét adta Erdey Kálmán szücs és Horváth Mihály tartalékos hadnagy, akik messze-messze, idegen fogságban, idegen rabságban is megmutatták, hogy sokkal boldogabb az, kinek egy szerény hajléka van, mely őket szíves otthonába fogadja, mintsem az, aki a nagyvilágban

akar élni, de nincs benne otthona. Ők a sibériai fogság öt keserves esztendőjén át megőrizték egy szakadozott, de nekik szent szövétarabot, mely őket egy szegény, szerény kis otthonra, édes anyaföldre emlékeztette és mert a magyar vitézi becsület volt vele összeforva, nem úgy, mint a „vör-

rös” ronggyal. Przemysl-nél a 2. és 5. hővédgyalogezred tisztjei az ezred zászlaját feldarabolták és maguk között szelosztották. Így került hozzájuk is egy-egy darab abból a szent ereklyéből, amelyet mi itthon a világszabadság megvadásztól lovagjaitól sárba hagytunk tiporni.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Az egyetemi beiratkozások ismét folynak.

Budapest, okt. 15.

Az egyetemi ifjuság testületeinek vezetői tegnap este hosszas tanácskozást folytattak Haller István vallás- és közoktatásügyi miniszterrel. A miniszter biztosította a nála meghívásra megjelent ifjusági képviselőket a beiratkozások konzultatív lefolyásáról, ami annyit jelent, hogy az igazoló eljárás folyamán megfogják hallgatni az ifjuság megbízottjainak véleményét is. A beiratkozások ismét folynak az egyetemen s a miniszter fenti rendelkezése következtében semminemű incidens a rendet nem zavarja.

Általános lázadás Oroszországban a szovjet ellen.

Riga, okt. 15.

A szovjetkormány ellen Szmolenszkben kitört lázadás általános mérveket kezd ölteni és mind nagyobb mértékben terjed. A lázadás leverése alkalmával a kormányhű csapatok 2000 lázadót elfogtak, több százat pedig a helyszínén lelőttek.

Agyonlőttek egy népbiztost.

Pétervár, okt. 15.

A pétervári legfőbb forradalmi törvényszék halálra ítélte Judin népbiztost 3 millió rubél elsikkasztása miatt. Az ítéletet nyomban végre is hajtották. Ez ügyben több magasrangú tisztviselőt kosszas kényszermunkára ítélték.

Félmillió a magyar hadifoglyok hazaszállítására.

Genf, okt. 15.

Az olasz lapok hangzatos címeik alatt közlik, hogy több állam félmillió frankot adott össze az Oroszországban sinylődő magyar hadifoglyok hazaszállítására.

A szeszadó törvény.

A szesz-termelésre, a termelés ellenőrzésére, megadóztatására s egyéb mellékkörülményekre vonatkozó törvényhozási intézkedéseket, egy régebbi, az 1908. évi XXVIII-ik törvényünk foglalja magában. Nem célunk ezzel a majd 80 nyomtatott oldalt kitevő hatalmas törvénnyel részletesen foglalkozni és pedig részben azért, mert intézkedései amúgy is széles körben ismeretesek; másrészt mivel tulajdonképpen a törvény egész kivételében át sem ment a lefolyt tizenkét év alatt a gyakorlatba, mert a törvény 123-ik szakasza azt mondja, hogy az itt lefektetett határozatok egy része csak akkor lép hatályba, ha: „a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban hasonló intézkedések lépnek egyidejűleg érvénybe.” — „Birodalmi tanács”, „országok”, „királyságok”! Óh, hova lévették?!

Ez a törvényünk is — mint annyi sok más — a volt Ausztriával kötött kiegyezési szerződésen alapult. A közzöttünk fennállott gyámkedő sógoraság megszűnt, szükség van tehát a törvény megfelelő módosítására; de szükség van másrészt a változott viszonyok következtében, állam-pénzügyi, mezőgazdasági, ipari és egyéb szempontból is.

Dr. Bárány Frigyes pénzügy miniszter egy nagyon jelentős javaslatot nyújtott be a nemzetgyűléshez a fenti törvény módosítása tárgyában. A javaslattal — ép e jelentőségét mezőgazdasági szempontból figyelembe véve — már most, még a nemzetgyűlési tárgyalások előtt kívánunk foglalkozni. Tesszük ezt azzal a céllal, hogy mezőgazdáink s a többi érdekeltnek kellő megvilágításban láthassák a készülő törvényt és nyílt szemmel és figyelemmel kísérhessék a nemzetgyűlési tárgyalásokat.

Miről szól a javaslat?

A szeszadó tételei — a szeszadó pótlék egyidejű megszüntetése mellett — felmentettek. — Az 1920 évi szeptember hó elseje óta termelt szesz után termelési jutalom nem engedélyeztetik. — Megváltás útján ezentul nem lehet szeszt termelni. — A készpénzben előre befizetett szeszfogyasztási adó után kamatlesszámítás, illetve visszatérítés nem lesz.

Magasabb lesz-e a szeszadó?

A termelt szesz után kivetett adónak két tétele — hogy úgy mondjuk osztálya — volt, egy kisebb és egy nagyobb, illetve alacsonyabb

és magasabb. A kisebbik adótételnél eddig 90 fillér volt a fogyasztási adó, hektoliterfokként, ezután 1 K 60 fillér lesz, a nagyobb tételnél 1 K 10 fillér volt, a fogyasztási adó most 1 K 80 fillér lesz hektoliterfokként. Tehát egy 70 filléres adóemelés mindkét adótételnél. Talán némelyeknek ez magasnak és szokatlannak tűnik fel egy egyszeri adótételezésnél; de ha figyelembe vesszük, hogy ugyanez az eddig szedett szeszadó pótlék — mely ugyancsak 70 fillért tett ki — megszűnik ezentúl; kétélyük eloszlik, a különbözések csak az, hogy míg eddig két címen szedték az adóment: a szeszadót, most ugyanez adó egy címen folyik be, illetve lesz befizetve az adózó által. Egyszerűsítés! Tehát az adótétel magasabb nem lesz.

Miért törlik a termelési jutalmat?

Már a fent említett törvény ügy intézkedést, hogy ez ipari szeszfőzdek termelhető szeszkontingensét (alkohol mennyiség) tetemesen le kell szállítani s e mellett a mezőgazdasági szeszfőzdeket termelési jutalékban kell részesíteni. Az ipari szeszfőzdek termelhető szeszmenyiségének leszállítása nagyobb részben új mezőgazdasági szeszfőzdek keletkezésének elősegítése céljából történt, s így a mezőgazdasági szeszfőzdek kontingense (termelői alkoholeménység) tetemesen emelkedett. Majd később mind nagyobb teret engedett a törvény a mezőgazdasági szeszfőzdeknek az ipari szeszfőzdekkel szemben, de egyben leszállította a mezőgazdasági szeszfőzdek által élvezett külön termelési jutalmak összegét. A jelen törvényjavaslat úgyszólván teljesen kiveszi az állam által szűkséggel szesztermelést az ipari szeszfőzdek kezéből s azt a mezőgazdasági szeszfőzdeknek adja, de egyben megvonja tőlük az eddig élvezett 2, 4, 6, 8, 10 koronás termelési jutalmakat. Ha tehát az ipari szeszfőzdek kontingensének leszállítása annak idején indokolt volt, úgy most az ipari szeszfőzdek kontingens kedvezményének teljes megszűnésével természetesnek látszik teljesen, ha a javaslat a mezőgazdasági szeszfőzdek által élvezett eddigi jutalmakat törli, akkor, amikor másrészt a szükségeslendő alkoholeménység termelését mondhatni teljesen reájuk ruházza.

Megszűnik a megváltás!

Azok előtt, kik szeszfőzéssel foglalkoznak, vagy foglalkoztak, nem kell fejtegetni ennek a rég mult időből itt ragadt, elavult adózási rendszernek helytelen voltát. Ez előtt szabadon lehetett a várható alkohol mennyiségre nézve „egyezkedni”, s ennek alapján „megváltás” utján adózni. Ha jól „egyezkedett” valaki, úgy maga állta hasznát s talán az állam károsult; ha rosszul, úgy vakarhatta tarkóját a drágán „egyezett” szesz láttára; az állam ugyan nem adott vissza egy fillért sem. Csak helyesebbé tette ennek megszűntetését.

Nem lesz kamatvisszatérítés.

Ugyan eddigelé sem volt. De az eddig érvényben levő törvény ismert egy erre vonatkozó intézkedést, hogy t. i. a készpénzben előre befizetett szeszfogyasztási adó után 1 $\frac{1}{2}$ -ad, illetve 2% kamatleszámitolás, vagyis visszafizetés jár. Vajjon ki fizetett előre fogyasztási adót? Csak azért, hogy pénze után esetleg egy évre 1 $\frac{1}{2}$ -2% visszatérítést kapjon? Ha előre kellett fizetni, úgy hiteleztek. Az okos gazda így forgatta pénzt!

Ennyit röviden a régi szeszadó törvényről s az ezt módosítani kívánó új javaslat lényegesebb részéről (erre talán még alkalomadtán visszatérünk).

A javaslatot benyújtó pénzügyminiszter átlátta a mezőgazdasági szesztermelés szükség-

ességét, fontosságát, nagy nemzetgazdasági horderejét, s ezt az elvet akarja javaslata által megvalósítani gyakorlatilag is. Ha talán a törvény ridék betűi ezt egyesek előtt nem tudták eléggé megvilágosítani, a legerősebb bizonyíték lesz a közeljövő, melyben ép úgy, mint a hasonló mezőgazdasági viszonyok közt levő külföldi államokban, Magyarországon is, egy hatalmas szesztermelés fog kifejlődni, mely óriási lépéssel viszi pénzügyi s gazdasági jólétünket egy jobb, egy boldogabb jövő felé.

D.

Keresztény földmivespolitika.

A kisgazda és földnélküliekhez tartozók ügyeivel, jobban mondva a föld kérdéseivel a háború előtt nem akartak foglalkozni, különösen a földbirtokos osztály zárkózott el e kérdés elől. Sőt mindent elkövettek a kérdések elhomályosítására, üreseknek, semmitérvőknek igyekeztek azokat feltüntetni; helyettük semmit sem érő erőket, hitvány jelszavakat tüntettek fel nemzetboldogító eszmék gyanánt és ezekkel sikerült a nemzet alapvető vonásait erősen megváltoztatni, nemzeti érzésünket, vallásosságunkat meggyengíteni, a társadalom egyes rétegei közé éket verni, nagyokat, kicsinyeket egymás ellen uszítani. Így segítették maguk alatt lefűrészelni az ágat.

Azután jött a nagy háború, az összeomlás, megalázás és szétdaraboltság, olyan mérvben, amilyent még soha át nem élünk. A régi vezető eszmék porrá foszlottak. Hallatlan abszolutizmus, vérengző erkölcsstelenység tilt a nemzetre. A kábultságából feltámadt nemzet keresi, kutatja a jobb jövő útjait. Csüngve-csüng azokon, akik az új ösvényeken haladva emelkedést, újjászülést, jobbletet és mocskotalan jövőt ígérnek neki. Soha fogékonyabb nem volt az új és egészséges gondolatok iránt, mint ma, mert megtalálta a bünt és kapaszkodik a tisztához, a nemeshez és mindahhoz, ami keresztény és magyar voltából fakad.

A közelmúlt ideáljai szétfoszlottak és semmi sem volt képes visszatartani az összeomlástól. Hiányoztak belőle azok a vonások, amelyek nélkül nemzeti haladás nincs. Zsidófaji tulajdonságait rányomta egész politikai életünkre, amely a nemzetet majd hogy a sirba nem döntötte.

Épp ezért az agrár politika érvényesülése nem tisztán egészségesebb gazdasági politika, hanem mint harminc évvel ezelőtt Károlyi Sándor gróf mondotta: jelenti a becsületesség uralmát, a nagy többség boldogulását, a keresztény és nemzeti szempontból kifogástalanok érvényesülését.

A romok ahhoz a városhoz hasonlítanak, amelyek a két front közötti város képét mutatják. A múltból sértetlenül alig maradt ránk valami. Kicsúfolva a vallás, megalázva a tekintély, bemocskolva a család, porbatiporva a női becsület, megtámadva a magántulajdon, kigunyolva a nemzeti önértet és ezekkel együtt a múltnak minden értékes emléke. 1868-tól 1918-ig, 50 évig bámulatos az eredmény, az a szívósság, a bűnben való kitartás, melyet a romboló elemek kifejtési képesek voltak.

Mindent újra kell építeni. Erkölcsi és gazdasági életünket. Egyszerre indul-

jon meg a munka. Idegen istenekre nincs szükségünk. A tűzpróbát a földmives nép állotta ki a keresztény középosztállyal és a kisiparral egyetemben a legfényesebben. És mivel a többségük, földmives vagy ha jobban tesszük agrár politikát kell erős keresztény és nemzeti szellemben folytatnunk. Megindult a munka! Egyik kezünkkel építünk, a másikkal az ellenséget tartjuk feken, mert az még mindig erős, semmiképpen sem hajlandó az életről lemondani. Ahasverus, a rombolás ördöge nincsen még teljesen megsemmisítve, s azon diadalok után, melyeket elért, újakra vágyódnak. Tőlünk függ egyedül, kié lesz a végső győzelem?

Ki tudjuk-e elégíteni a városi lakosság tejszükségletét, ha megvalósul a tisztességes földreform?

Erről a kérdéssel nagyon sokszor nem szívesen beszélnek azok, kiket legjobban megilletné. Hogy is állunk mi ezen a téren? Itt Pápán, mikor szó volt arról, hogy a zsidó nagybérlők kezéből a földet el kell venni s a bérletet az arra érdemesek között arányosan elosztani, sok kétségbeesett azzal válaszolt, hogy mi lesz akkor Pápával, mi lesz a fogyasztókkal. A kisgazdától majd nem fognak tejet kapni, mégpedig azért, mert a kisbirtokok mellett nem tudnak elegendő tejjaszonra szert tenni. A zsidó nagybérlőknek nagy a marhaállományuk, kocsiszám hordják a városba a tejet s ki tudják elégíteni a városiak tejszükségletét.

Hát a kisbirtokosság nem tudná? Nem, de csak azért, mert ők nem akarnak kisgazdát látni. Van a mi jó urainknak mindig valami jó fogózkodójuk s csodálatos majd mindig csak a kisgazdák ellen. Tojják csak még mindig a mi uraink a nagybirtokosok s a zsidó nagybérlők szekerét, de mi kisgazdák nem fogjuk többé soha. Hiába van — úgy látszik — keresztény kurzus. A zsidó bérlők nagyobb urak, mint voltak valamikor. Néki pedig Magyarország nem haza, csak geft.

Tekintsünk körül és ne csak Pápán, hanem a vidéken is. Egy-egy falubeli összes kisgazdáknek, ha van 1000 hold szántóföldjük, nagyobb marhaállománnyal rendelkeznek, mint egy nagyuradalom, mely bir 2500—3000 holddal. Több marhát nevel és tart egy kisgazda, mint a nagyuradalom, már ha az arányt vesszük figyelembe. Mert míg ők gözékkel dolgoznak, mi addig igásállatokkal. Márpedig ahol nagyobb a marhaállomány, ott több a tejhaszon is. Tehát, ha tejjeménységről van szó, bátran elmondhatjuk, hogy a kisgazda sokkal nagyobb mennyiséggel látja el a várost tejjel, mint a nagybirtokosok. Ne csodálkozzunk azon, hogy ők ezt nem hiszik el. Ok ellenségei mindig annak, hogy nagybirtokos, illetve nagybérlők a kisenbereknek s annak legyen földparcellázva, ki azt tisztességesen megmunkálja. Nem akarják ők a mi jobbletünket s a kisgazdatársadalom felvirágoztatását.

De majd gondoskodunk róla és oda fogunk hatni összetartásunk mellett, hogy megvalósuljon az a sokszor emlegetett, de még idáig soha be nem tartott mondas. „Azé legyen a föld, ki azt megmunkálja!”

Látjuk hosszú elnyomatásunkat, érezzük már gazdasági gyöngeségünket. Ezek az elnyomatások fognak minket eggyé és erőssé kovácsolni. Minekünk kisgazdáknek és földmiveseknek érdekeink közösek. Látjuk elnyomatásunkat. Szinte közelről látjuk a veszélyt.

Eszté egygyé farrunk, egygyé olvadunk mi kis-gondák és földművesek, mert tudjuk, hogy az övezetartásban van erő és ez hozzá meg nehéz munkánk, fáradságunk gyümölcsét.

K. F.

LEGÚJABB.

A vilnai kérdés!

Varsó, okt. 15.

Pilsudszky lengyel tábornokkal, angol és francia megbízottak tárgyalnak a vilnai kérdés felől. A tárgyalások menetéről csak kevés hír szivárgott ki; állítólag lehetséges lesz, a lengyelekre nézve kellemetlen incidenst megegyezés útján rendezni.

SZINHÁZ.

Okt. 13. Szerda: Évát ismételték meg a már ismert nivós előadásban. A színészekre nincs megjegyzésünk, de annál inkább a közönségre, melynek egyes elemei kezdenek újabban a színházban is felmelegedni s egyszerűen társalgónak tekintik azt. Ha a szexon még hosszabbra nyúlna, ajánlanánk a direktornak az „Előadás alatt a beszélgetés tilos” felirású táblácait kiügyesztését.

Okt. 14. Csütörtök: Lengyel Menyhért *Taifun* című ismert drámája került színre. A darabról, mely annakidején valóságos szenzáció-számba ment, nem kell szólnunk, ez megfelelt a tíz év előtti idők szellemének, ma már csak egy hatás. Maga az előadás elsőrendűen kiváló volt. Szalay pompás színészi kvalitásai nagyszerűen érvényesültek Tokeramó szerepében. A tudós, zárkózott japán megszemélyesítésében annyi élethűséget s keleti szint vitt bele, tudással és művészi játékkal, hogy a fővárosi színpadokon is elnyerte volna a méltán megérdemelt legteljesebb elismerést. Miben sem maradt el mögötte partnerje, Vajda Pirooska, ki ez estén ismét tudása legjavát adta az őt szeretetbe záró közönségnek s fényesen igazolta, hogy valóban hivatott művésznek Thalia templomának. Az általános egyhangú sikerhez teljességgel hozzájárultak a két Szalóky, Abay s a végjelentben különösen Gyárfás. Kézen hi kell emelnünk Rajz Vandát, ki kicsike szerepében nagyon kedves és fejlődésre hivatott tehetségéről tett bizonyosságot. Lugossy betegesen gyenge volt.

„Csönka Magyarország — nem orszáz,
Egész Magyarország — mennyország!”

HIREK.

— **Haller miniszter Sokorópátkán.** Mint velünk közlik, a sokorópátkai bucsu alkalmából Haller István vallás- és közoktatásügyi miniszter meglátogatta Szabó István kisgazda minisztert. A miniszter kíséretében voltak Darányi Kálmán győrmegyei főispán, Klempa Kálmán győri katonai parancsnok, Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő és még számos előkelőség. Szabó István miniszter magyaros vendégszeretettel fogadta az előkelő társaságot.

— **Darányi Kálmán főispáni beiktatása Győrött.** Fényes ünnepek között történt meg f. hó 8-án Darányi Kálmán dr. főispán beiktatása. Már a kora délelőtti órákban megjelent a győri vármegyeház környéke. A vármegyei hajduk díszbe öltözve állnak őrt, s úgy várják a főispánt installálni siető díszmagyaros urakat. Kuncz Jenő dr. al-

ispán előlétele mellett pontban 10 órakor díszközgyűlés, ahol Némethy Ödön főgyőző felolvassa a belügyminiszter leiratát, mely szerint puztaszentgyörgyi és tetéleni Darányi Kálmán dr.-t Győr szab. kir. város főispánjává nevezi ki. Ezután az alispán emelkedik szólásra, üdvözölve az új főispánt; utána az új főispán esküt tesz, majd elmondja hatalmas székfoglaló beszédét. A főispán az installáció után a polgármesteri fogadó teremben a város tanácsa, tisztikara, a székeskáptalan, papság, egyházi közegek, katonaság, hatóságok, hivatalok, iskolák stb. küldöttségeit fogadta.

— **Az alispán Pápan.** Dr. Bibó Károly, vármegyénk alispánja folyó hó 14-én városunkban tartózkodott és fontos megbeszéléseket folytatott a száz holdon felüli birtokosokkal. Az értekezleten — hol dr. Tenzlinger József polgármester is megjelent — az alispán ismertette a közlelmzési miniszter legújabb rendeletét, melyben a Veszprém vármegye területére kivetelt 2000 waggon buza, rozs és kétszeres és 1000 waggon tengeri beszoállítására felől intézkedik. A közlelmzési miniszter rendelete akként szól, ha ezt a kiszabott mennyiséget önkéntes felajánlás útján nem lehetne egybegyűjteni, úgy az alispán nemcsak jogositva lesz rekvirálni, de ez egyenesen kötelesege is. **Mig a kiszabott mennyiség beszoállításra nem lesz, a gabonaművek nem lesznek a zár alól feloldva.** Mint értesülünk, az egybegyűlt nagygazdák egyhangulag megajánlották az újabb kivetés beszoállítását s így remény van arra, hogy kisgazdánk mentegőülnek egy újabb megterheléstől s hogy a gabona rövidesen szabadforgalom tárgya lesz.

— **Az árvizsgáló-bizottság új elnöke.** A Pápan működő árvizsgáló-bizottság elnökévé — mint már ezt a hivatalos lap is közölte — Mészáros Károly ny. polgármester lett kinevezve. Az új elnök az alispán Pápan időzése alatt, ennek kezébe letette az előírt fogadalmat. Az új elnök működése elé nagy reményekkel nézünk. Sikert és kitartást kívánunk neki fontos megbízatásához.

— **Mikor lesz a sorozás?** A Hadügyminiszter által kiadott rendelet szerint, az 1899. évben született évfolyambeliek sorozása, illetve bemutató pótszemléje a pápai sorozó járás részére folyó hó 27-én lesz megtartva. A kiadott rendelet mindenesetre kiegészítésre szorul, mert a pápai járásban, amely 50 községet számlál, s amelyben az előző évek tanúsága szerint, csak hozzávetőleges számításal is 450—500 állítás kötelese lehet számitani, a kitűzött egy napon nem történhet meg a sorozás, különösen akkor nem, ha a sorozó bizottság alkalmazkodik egy másik hadügyminiszteri rendelethez, amelynek értelmében naponként legfeljebb 250 egyén sorozható. Az utószemlék november 20-án és december 20-án lesznek.

— **Komárom megye felterjesztése a kormányhoz, a gabona beszoállítás új rendjére vonatkozólag.** Komárom megye felhívta a törvényhatóságokat, hogy a gabonaszolgáltatás rendjére nézve felterjesztést intézzenek a kormányhoz. Megállapítja a megye, hogy az idei termésrendelet nem vált be s javasolja, hogy a jövőben minden gazda katasztrális holdanként 40 kg. őszi gabonát szolgáltatson be az államnak meghatározott árakon, a többi termésével pedig szabadon rendelkezhesék, a kivétel pedig kormányengedéllyel történjék. Leghelyesebbnek azt tartaná a megye, ha a rekvirálásokat teljesen beszüntetnék és a kormány az ellátatlanok részére úgy vásárolná be a gabonát, melyet aztán mérsékelt áron bocsátana az ellátatlanok rendelkezésére, a

különbözetet pedig gabonaadó formájában kellene követni, hogy így a terhet egyenletesen mindenkinre jövedelméhez, illetve földadójához mérten lehessen elosztani.

— **A győri sajtóünnepély.** Fényesen sikerült sajtónapot rendezett folyó hó 10-én a győri keresztényszocialista párt. A kormány képviselőiben Haller István, Benárd Ágoston miniszterek és Székely János volt államtitkár jelentek meg. A propaganda gyűlést a mozgószínház helyiségében tartották, melyet zsűfőlésig megtöltött az előkelő közönség. A népgyűlés megnyitása után Székely János volt államtitkár nagy tetszéssel kísért beszédében fejtegette a keresztény sajtó fontosságát. Utána Haller István kultuszminiszter tartott beszédet, melyben rámutatott arra, hogy ebben az országban, melyet a magyar nép szerzett és védett ezer éven keresztül, csak magyar lehet az úr, övé legyen minden, a hatalom irányításától kezdve végig. Hangoztatta a sajtókamara felállításának szükségességét és hogy minden újságíró becsületese nevével írjon alá minden közleményt és vállalja érte a felelősséget. Benárd Ágoston népjóléti miniszter beszéde után Stranwinger Sándor, a győri keresztény munkásság elnöke mondott köszönetet a vendégek megjelenéséért, mire a gyűlés a Himnusz akkordjaival véget ért. Délben a Royal-szálló éttermében a miniszterek tiszteltére díszebédet adtak.

— **Az elbocsátott rendőrök.** A pápai m. kir. államrendőrség kötelekéből el, illetve a város rendelkezésére bocsátottak három öreget, kibróált rendőrt: Kun Pált, Kauker Ferencet és Edvy Józsefet azon okból, mert nevezettek kora meghaladja az államrendőrség által megkivánt korhatárt. Tehát öregek s így nem használhatók. De a kommun bukása után, midőn igazán nagy szükség volt az első kaoszban a feltétlen megbízható emberekre, akkor örömmel fogadta a szervezés alatt álló államrendőrség az öregeket. Akkor jók voltak!

(Itt a cenzura 12 sort törölt.)

— **A községi takarékpénztárak.** Lapunk szeptember 12-én megjelent 3. számában foglalkoztunk az Ébredő Magyarok konferenciáján felvetett eszmével, a községi takarékpénztárak ügyével. Mint örömmel értesülünk, ez idő óta két nagy magyar város, Czegled és Debreczen határozta el a községi takarékpénztárak létesítését. Legutóbb a főváros közgyűlésén Csilléry András nyújtott be indítványt községi takarékpénztár létesítése tárgyában.

— **Léghajón mehetünk Amerikába,** de nem mi szegény kívándorlók, hanem a milliomosok, akiknek mindenre telik ha élvezetről, avagy millióik megduplázásáról van szó. Egyik angol lap azt írja, hogy a jövő évtől kezdve légi forgalom nyílik meg Európa és Amerika közt. Hír szerint ezt a forgalmat két oly nagy léghajó fogja lebonyolítani, amely egyenként 500 ember befogadására képes. Amerikában állítólag hatalmas csarnokot építettek, amelyben egy ilyen hatalmas óriás léghajó fér el. Állítólag az út Európából Amerikába, mindössze 48 órát venne igénybe.

A Nemzeti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R-T., amelynek megalakulásáról már megemlékeztünk...

A bank 197 alapító között Bendr és Bleyer miniszterek, Esterházy Ferenc gróf, Hegyeshalmy Lajos, Hohenlohe Egon herceg, nagybányai Horthy Gyula, Károlyi József gróf, Keglevich Gábor gróf, Kemény Árpád báró, Lipták Pál államtitkár, Pallavicini György bróker, Palacsay Államtitkár, Prohászka Ottokár és Raffay Sándor püspökök mellett a magyar közgazdasági élet...

A Nemzeti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank részvényjegyzésai nagy összegekben érkeznek Ném-csak a magyar közönség ismerte fel, hogy milyen kedvező tőkebejelentések igérkeznek az új bank részvénye...

Minden magyar embernek érdeke és kötelessége tehát, hogy az új tökesszervezet kiépítésében anyagi erejéhez mérten részt vegyen.

József főherceg közbenjárt a kolozsvári magyar tisztiek érdekében. Nincs Magyarországnak jobban szeretett polgára, mint József főherceg. Mert egyszerű polgára ő is e hazának.

Elvesztett könyv. Folyó hó 13-án délután egy német szövegű (átszámítási táblázat) könyv elveszett; kérik a megtalálót, hogy azt a városi fogyasztási adóhivatalnál átadni sziveskedjék.

Szabad a gyümölcskereskedelem. Ismeretes, hogy az árvizsgáló-bizottság rövid idővel ezelőtt megmaximálta a gyümölcsárakat; abban a pillanatban a gyümölcs eltűnt a piacról.

Mekkora behozatalra szorul a cseh-szlovák köztársaság? A cseh-szlovák rablóknak is szükségük volna 25 ezer vagon lisztre, 40 ezer vagon gabonára, 90 ezer vagon rizsre, 800 vagon burgonyára, 4500 vagon marhára és 2 ezer vagon zsiradéka.

Megszűntetik a közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportját. A minisztertanács elhatározta, hogy a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetét olyan intézménnyé fejleszti, amely képes lesz a közszolgálati alkalmazottak gazdasági igényeinek kielégítésére.

Szerencsétlenség a fahordásnál. Súlyos szerencsétlenség történt folyó hó 11-én a Dabrony és Szalók közötti országúton. A borsongyőri gazdaság 5 kocsi fért küldött.

Magyarország Területi Épségeinek Védelmi Ligája Budapest, IV., Váci-utca 31-33. felkéri a t. hazafias közönséget, hogy a használt postabélyegeket küldje be neki.

Halálraítélt kommunista. A kalocsei törvényszék ötös tanácsa kétréndbeli gyilkosságért halálra ítélte Kelemen István 40 éves volt vőőrséret. Kelemen tavaly június 24-én a kezei ellenforradalom leverésekor Szarkáspusztan állatiass kegyetlenséggel meggyilkolta Halász József és Lajkó Mihály kezelei földműveseket.

Mit szállítunk és mit kapunk? Mult számunkban hirt adtuk arról, hogy néhány szomszédos állammal a kormány kompenzációs egyezséget kötött, melynek értelmében az olaszoktól rizst, déli gyümölcsöt, kánt és fozófatot kapunk.

Hirdetmény. Pápa r. t. város adóhivatala értesíti az adózó közönséget, hogy Pápa r. t. város 1919. évi hadmentességi díj kivételi lajstroma a veszpremi m. kir. pénzügyigazgatóságtól érvényesítve leérkezett.

A kiadott miniszteri rendelet értelmében gabonának vagy lisztnak szállítására, akár gépkocsin, kiskocsin vagy talyigán lesz szállítva, városokban a polgármester, falan pedig a községi bíró által kiállított szállítási igazolvány szükséges.

Ingyen utazhatnak a szegények a Pasteur-intézetbe. Ezentúl mindazok, akiket veszett vagy a veszettség gyanúja alatt álló állatok megmártak és a veszettség elleni oltóintézetbe, a Pasteurbe kell utazniuk, ha gyonytalanságukat községi, vagy hatósági, illetve körörményi bizonyítványával igazolni tudják, akkor a Mtv. személynézetek harmadik osztályát ingyen igénybe vehetik.

LUDVIG NŐVÉREK divatterme Pápa, Márton István utca 4. sz. alatt.

Raktáron tartunk a legutolsó divat szerinti elegáns, modell kalapokat. Nagy választék fül és velour kalapokban.

Úgy nő, mint férfi kalapok átalakítását és vasalását saját műhelyünkben 2-3 nap alatt elkészítjük a legdivatosabb formákra.

Kérjük a nagyérdemű közönség szives pártfogását, s maradtunk kiváló tisztelettel: LUDVIG NŐVÉREK. Szerkesztő: Dienes Sándor. Leptitájdones: Zallavy Sándor. Pápa, 1920. Pókaiak könyvnyomda.

Advertisement for SOMOGYI JÓZSEF, including sections for Ventilátorok, Dinamók, Kapcsolótáblák, Csengők, and Fűző- és fűtőkészülékek. The main text reads: 'SOMOGYI JÓZSEF elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső hosszú-utca 7. szám.' It lists services like 'Villanyszereléseket, áralakításokat s mindentféle, szakmába vágó javításokat eszközölök', 'Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom', 'Költségvetéseket és rajzokat kidolgozol', and 'Házitelefont.